

KATECHETICKÉ OZVENY

Informátor a metodický pomocník pre katechétov Spišskej diecézy

Šk. r. 2009/2010

č. 4

Umenie malých krokov

Antoine de Saint-Exupéry

Neprosím o zázrak, Pane, ale o silu pre všedný život.
Nauč ma umeniu malých krokov.
Sprav ma vynaliezavým a vynachádzavým,
sprav ma sebaistým v správny čas.
Obdar ma jemnocitom, aby som dokázal odlíšiť
prvoradé od druhoradého.
Prosím o silu kázne a miery, aby som len tak neprekýzol životom
a svoje dni si rozumne rozdelil;
aby som neprespal záblesky svetla a vrcholy,
a aby som si aspoň tu a tam našiel čas na umelecký zážitok.
Dovoľ mi utvrdiť sa v tom,
že snívať o minulosti či budúcnosti mi nepomôže.
Pomôž mi čo najlepšie zvládnuť to, čo je najbližšie,
pomôž mi pokladať práve prežívanú hodinu za najdôležitejšiu.

Ochráň ma pred naivnou vierou, že v živote musí ísť všetko hladko.

Daruj mi triezve poznanie, že ťažkosti, porážky,
neúspechy a sklamania sú prirodzenou súčasťou života,
že vďaka nim rastieme a dozrievame.

Pripomínaj mi, že srdce sa často stavia proti rozumu.

Pošli mi v pravej chvíli niekoho, kto má odvahu povedať mi pravdu s láskou.
Chlieb každodenný daj mi pre telo i dušu, prejav tvojej lásky, priateľské echo,
a aspoň tu a tam náznak, že budem užitočný.

Viem, že veľa problémov sa rieši nekonaním; daj, aby som dokázal čakať.

Nech vždy nechám teba i ostatných dohovoriť.

To najdôležitejšie si človek nehovorí sám. To najdôležitejšie mu býva povedané.

Ty vieš, ako veľmi potrebujem priateľstvo. Daj, aby som dorástol tejto najkrajšej,
najťažšej, najriskynejšej a najnežnejšej záležitosti života.

Vnukni mi pravú chvíľu a pravé miesto, kde môžem zanechať balíček dobra, slovami či bez slov.

Chráň ma pred strachom, že by som mohol premárniť svoj život.

Nedaj mi to, čo si želám, ale to, čo potrebujem.

Nauč ma umeniu malých krokov!

OBSAH

OBSAH.....	2
ÚVODNÍK.....	2
INFO.....	4
ODBORNÝ PORADCA.....	8
Verbálna a neverbálna komunikácia medzi učiteľom a žiakom.....	8
Hudba vo vyučovaní.....	9
Laici a hnutia v Cirkvi.....	9
AKO AKTIVIZOVAŤ.....	10
Vnímať ticho.....	10
KATECHETICKÉ NÁMETY.....	13
Ponúka nám Boh znamenia v každodennom živote? prehlbujúca téma.....	13
Hodnotenie kľúčových kompetencií žiakov.....	14
Rôzne námety pre farskú katechézu.....	15
ODPORÚČAME.....	17
PONÚKAME.....	18

ÚVODNÍK

Záverečné mesiace, týždne školského roka sú poznačené nielen skúšaním, prijímacími pohovormi, ale aj školskými poznávacími zájazdmi a v cirkevných školách púťami na významné miesta a pamätníky kresťanskej viery a kultúry. Zvlášť v tomto Roku kresťanskej kultúry oboznamujeme mladú kresťanskú generáciu na Slovensku s národnými kultúrnymi koreňmi od tých najstarších čias až po súčasnosť. Na tejto ceste poznávania ponúkame mladým ľuďom svedkov materiálnych i duchovných hodnôt, ktoré formovali našu národnú a kresťanskú identitu aj v tých najťažších rokoch národného a náboženského útlaku. Nádherné kresťanské chrámy, kláštory, pútnické miesta, diela výtvarného, hudobného a písomného prejavu našich predkov sú svedectvom, ako hlboko zasiahlo kresťanstvo do ich ľudských životov a stalo sa pre nich životnou orientáciou, životným štýlom. Ján Pavol II. pripomína, že Cirkev odovzdáva jednotlivým kultúram pravé hodnoty, prijímajúc všetko to, čo je v nich dobré a obnovujúc ich zvnútra prostredníctvom inkulturácie. Cirkev sa stáva stále viac zrozumiteľným znakom toho, čím je, čiže primeraným misijným nástrojom. (porov. RM 52)

Na základe týchto slov môžeme konštatovať, že katechézu a kultúru spája jeden cieľ: dobro človeka, jeho osobný rast a humanizácia. Bez Kristovho evanjelia by ľudskej kultúre chýbal transcendentný a es-

chatologický rozmer, a jej humanizácia by bola neúplná. Preto v súčasnom svete, ktorý charakterizuje pluralizmus a všade prítomný agnosticizmus, kultúrna katechéza môže odhaliť svoj špecifický rozmer, keď jej prostredníctvom hlásané posolstvo spásy všetkých ľudí v Ježišovi Kristovi sa spája s nádejami, ktoré sú ukryté v hĺbke vnútra dnešného človeka.

V súčasnosti pozorujeme u jednotlivého človeka a celých skupín ľudí rastúcu túžbu prehodnotiť pôvodnú kultúru. Podľa *Všeobecného direktória pre katechizáciu* „stále zostáva živá otázka, ktorú položil koncil: Ako napomáhať dynamizmus a šírenie novej kultúry, a pritom nepriviesť navnivoč živú vernosť dedičstvu tradícií?“ (VKD, čl. 21) A ďalej sa v ňom konštatuje: „Na mnohých miestach je zjavné, že mnohé kultúry podliehajú vonkajším vplyvom a odcudzujúcemu napodobňovaniu importovaných foriem života. Tak sa postupne rozpadá vlastná totožnosť a vlastné hodnoty národov. Nesmierny je vplyv oznamovacích prostriedkov. Tieto mnohokrát z ekonomických či ideologických dôvodov predkladajú obraz o živote nerešpektujúci fyziognómiu národov, ku ktorým sa obracajú. Evanjelizácia tak nachádza v inkulturácii jednu z najväčších výziev. Cirkev musí vo svetle evanjelia prevziať všetky pozitívne hodnoty kultúry a kultúr a odmietnuť prvky, ktoré prekážajú ľuďom a národom v rozvoji ich autentických schopností.“ (VDK, čl. 21)

Katechéza, ktorá vychádza zo zásad spomínanej inkulturácie, vníma oblasť a kvalitu súčasnej kultúry, počíta s jej prejavmi a požiadavkami kladenej na ňu v súčasnej civilizácii, usiluje sa svojím kritickým účinkovaním vniesť do nej svoj vklad a prispieť k tvorbe novej civilizácie. Tematika, metódy a obsahy hlásaného posolstva vyplývajú z poznania človeka a smerujú k jeho formovaniu v kultúre, prostredníctvom kultúry a pre kultúru. (porov. SZUBARTOWSKA, A.: Kultura i katechéza. In: Red. CHALUPNIAK, R.: *Wó-kól katechezy posoborowej*. OPOLE : Wydawnictwo WT UO, 2004, s. 267.)

O katechéze, ako aj o evanjelizácii všeobecne môžeme povedať, že jej poslaním je vnášať silu evanjelia do srdca kultúry a kultúr. Preto sa katechéza usiluje tieto kultúry poznať, ich najvýraznejšie prejavy si osvojovať, ich osobitné hodnoty a bohatstvá rešpektovať. Len tak bude môcť – podľa slov Jána Pavla II. – predložiť týmto kultúram skryté tajomstvo a pomáhať im vypestovať zo svojej živej tradície vlastné originálne životné prejavy, slávnosti a zmýšľanie, ktoré treba pokresťančiť. (porov. CT 53)

Ján Pavol II. upozorňuje na dva extrémny, do ktorých môže nesprávna inkulturácia upadnúť. Na jednej strane je to izolácia od pôvodnej biblickej kultúry, v ktorej žil a hlásal svoje posolstvo spásy Ježiš Kristus a na druhej strane nekritické prijatie prvkov nejakej kultúry, do ktorej svojím účinkovaním vstupuje, môže sfaľovať toto posolstvo i samotnú katechézu. Na správne zvládnutie procesu inkulturácie navrhuje: „Opravdiví učitelia katechézy vedia, že katechéza sa *vteluje* do rozličných kultúr alebo prostredí: stačí si pomyslieť na rozličné národy, na mládež našej doby, na okolnosti, v ktorých sa nachádzajú dnešní ľudia, nepripustia, aby sa katechéza ochudobňovala okypčením alebo zriadením jeho posolstva pre prispôsobovanie sa v reči, čo by kompromitovalo *zverený poklad viery*, alebo pre ústupky vo veci viery alebo mravnosti: sú presved-

čení, že pravá katechéza skutočne obohatí tieto kultúry, pomôže im prekonať pomýlené alebo priam neľudské stránky v ich živote a dodá ich kladným hodnotám Kristovu plnosť.“ (CT 53)

Milí katechéti, učitelia náboženstva, prebiehajúci Rok kresťanskej kultúry a katechéza v ňom je pre nás príležitosťou, aby sme všetky tieto zásady správnej inkulturácie vniesli do hodín náboženstva v škole, vo farských spoločenstvách, počas rozličných katechetických podujatí, púti, poznávacích zájazdov, súťaží (v diecéze internetová súťaž: Poznaj svoju farnosť) a nechali osloviť katechizované deti, mládež, dospelých posolstvom viery a spásy, ktoré sa *vteluje* do konkrétneho poučenia viery a ktoré je vyjadrené umeleckým slovom, výtvarným, hudobným dielom, sakrálnou stavbou. Všetky tieto diela našej národnej kresťanskej kultúry sú viditeľným posolstvom, dedičstvom viery a učebnicou, ktorú nám vytvorili a zanechali naši predkovia - otcovia viery a kresťanského života. Naučme našich katechizovaných čítať a učiť sa z tohto názorného katechizmu! Najmä v čase prázdnin, školských exkurzií, púti nechajme zaznieť toto posolstvo a pomôcť ich prostredníctvom katechizovaným ponoriť sa do tajomstiev viery! Nechajme katechetizovaných každej vekovej kategórie osloviť aj prostriedkami nových foriem kultúry súčasného človeka, tak, aby sa v nej cítil ako v sídle svojho života!

Za Vašu katechetickú prácu počas celého školského roka Vám vyslovujem v mene diecézneho otca biskupa, pracovníkov DKÚ i vo svojom mene úprimné Pán Boh zaplatí! Prajem Vám počas prázdnin zaslúžený fyzický i duševný odpočinok, ale aj využitie foriem záujmovej katechézy na hlásanie radostného posolstva Ježiša Krista, ktoré duchovne a kultúrne povznáša dušu i život dnešného človeka.

ThDr. Jozef Škantár, PhD.
riaditeľ DKÚ

Spišská Nová Ves 10. mája 2010

INFO

▣ Kontinuálne vzdelávanie učiteľov náboženskej výchovy a náboženstva

Po získaní akreditačnej doložky budú termíny jednotlivých modulov zverejnené na našej webovej stránke a pozvánky na podujatia budeme priebežne zasielať na e-mailové adresy.

▣ Biblická olympiáda

Dňa 14. a 15. apríla 2010 sa uskutočnilo diecézne kolo Biblickej olympiády, ktoré organizoval Diecézny katechetický úrad v priestoroch Seminára biskupa Jána Vojtáššáka v Spišskom Podhradí.

Súťaž začínala spoločnou modlitbou. Jeden zo súťažiach zapálil sviecu, ktorá bola umiestnená vedľa Svätého písma a koncentrovala pozornosť všetkých účastníkov počas celej súťaže. Prvý deň prebiehala súťaž pre kategóriu stredných škôl. Druhý deň prebiehala súťaž pre kategóriu základných škôl.

Každá kategória mala 6 súťažných úloh, ktoré boli zamerané na nižšie i vyššie úrovne kognitívnej oblasti v prepojení na získavanie postojov a zručností. Každá z úloh bola formulovaná tak, aby bola merateľná a porovnateľná v jednotlivých súťažných družstvách. V tomto roku boli názvy úloh nasledovné: test, práca s obrazom, biblické posolstvo, inzeráty, biblická mapa, scénka, porovnanie audioukážky s biblickým textom.

Umiestnenie jednotlivých družstiev udávajú nasledujúce tabuľky:

Základné školy		
1. miesto	Základná škola	Hruštín
2. miesto	Základná škola s MŠ	Nižná
3. miesto	Základná škola sv. Cyrila a Metoda	Stará Ľubovňa
4. miesto	Základná škola	Huncovce
5. miesto	Základná škola Povýšenia sv. Kríža	Smižany
6. miesto	Gymnázium	Liptovský Hrádok
6. miesto	Základná škola s MŠ	Rabča
8. miesto	Základná škola sv. Františka Assiského	Levoča
9. miesto	Základná škola Š. Mnoheľa	Poprad
10. miesto	Základná škola Komenského	Dolný Kubín – Kňažia
11. miesto	Základná škola Nad Medzou	Spišská Nová Ves

Stredné školy		
1. miesto	Gymnázium Antona Bernoláka	Námestovo
2. miesto	Gymnázium sv. Mikuláša	Stará Ľubovňa
2. miesto	Gymnázium sv. Andreja	Ružomberok
4. miesto	Gymnázium	Liptovský Hrádok
5. miesto	Gymnázium P. U. Olivu	Poprad
6. miesto	Stredná umelecká škola	Kežmarok
7. miesto	Gymnázium sv. Františka Assiského	Levoča
8. miesto	Gymnázium	Levoča

Bodové hodnotenie medzi jednotlivými družstvami bolo veľmi vyrovnané. Získať alebo nezískať víťazstvo znamenalo získať alebo nezískať o ½ bodu viac alebo menej ako iné družstvo. Víťazi za jednotlivé kategórie budú reprezentovať našu diecézu na národnom kole súťaže v dňoch 18. – 20. mája 2010 v Košiciach.

Oceňujeme snahu a prístup žiakov, ktorí svoj voľný čas venovali čítaniu a porozumeniu Božieho slova. Odmenou za to im je už teraz ich duchovné bohatstvo, ktorým posväcujú seba a tých, s ktorými sa stretávajú, rozprávajú a prinášajú medzi svojich rovesníkov skutočné hodnoty života. Prehľad o tom, koľko žiakov sa zúčastnilo v triednych kolách podľa jednotlivých dekanátov udáva tabuľka:

STREDNÉ ŠKOLY			
Dolný Spiš	16	187	72
Podtatransko+Horný Spiš	39	569	124
Orava+Liptov	50	726	120
SPOLU	105	1482	316
CELKOM	588	8933	1739

ZÁKLADNÉ ŠKOLY			
Dekanát	Počet tried	Počet žiakov	Počet žiakov v školskom kole
SNV	107	1677	285
LE	45	761	118
SL	16	289	49
PP	62	1067	153
KK	48	520	160
Rbk	44	576	98
LM	2	9	6
NA	79	1348	244
TS	33	656	114
DK	47	548	196
SPOLU	483	7451	1423

Výtvarná súťaž „Biblia očami detí a mládeže“

Katolícke pedagogické a katechetické centrum v spolupráci s DKÚ každoročne organizuje celoslovenskú výtvarnú súťaž „Biblia očami detí a mládeže“. Na diecéznej úrovni ju zabezpečuje náš DKÚ. Súťaž je zameraná na zobrazenie Biblie v živote človeka a v dejinách ľudstva. Cieľom súťaže je zaangažovať čo najviac detí a mládeže k poznávaniu, prežívaniu Biblie a vzbudenie záujmu o ňu.

V tomto školskom roku ste sa tiež mohli zapojiť do spomínanej súťaže zaslaním výtvarnej práce v predpísanom formáte. Zobrazená téma mala byť na motívy Knihy sudcov, Knihy proroka Daniela, Listu Filemonovi a Jakubovho listu.

Zaslané výtvarné práce boli rozdelené podľa veku do 9 kategórií. Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad počtov výtvarných práce podľa jednotlivých kategórií.

kategória	1	2	3	4	5	6	7	8	9 A	9 B	9 C	spolu
Počet prác	7	29	46	41	29	2	9	1	11	0	0	175

Teší nás, že o túto výtvarnú súťaž je stále väčší záujem. Usudzujeme to z toho, že tento rok sa do súťaže zapojilo 36 škôl (minulý rok 28) a poslali ste spolu 175 prác, čo je o 52 prác viac ako minulý rok (123). Kvalita výtvarných prác sa z roka na rok zlepšuje. Žiaci využili rôzne výtvarné techniky, práce sú prejavom ich talentu, darov, fantázie, dobrej vôle a ochoty aj takýmto spôsobom prejavit' svoju vieru. Je zaujímavé, že najviac Vás oslovila téma: Daniel v jame levov(66 výkresov), Samson (40 výkresov), Traja mládenci v ohnivej peci (27 výkresov).

Zároveň ďakujeme všetkým učiteľom NV aj VV, ktorí si našli čas, venovali sa a radili žiakom pri tvorbe a realizácii týchto výtvarných prác. Uvádzame ich zoznam:

P.č.	Región	Názov školy	Miesto	Počet prác
1.	Dolný Spiš	ZŠ Komenského 6	Spišské Vluchy	6
2.	Dolný Spiš	ZŠ Školská 3	Spišské Podhradie	9
3.	Dolný Spiš	ZŠ Povýšenia sv. Kríža	Smižany	1
4.	Dolný Spiš	ZŠ sv. Cyrila a Metoda	Sp. Nová Ves	3
5.	Dolný Spiš	ZŠ	Spišský Hrušov	3
6.	Dolný Spiš	CZUŠ sv. J. Krstiteľa	Spišské Vluchy	3
7.	Dolný Spiš	ŠUŠ Slovenského raja	Letanovce	3
8.	Dolný Spiš	Gymnázium Františka Asisského	Levoča	3
29.	Dolný Spiš	ZŠ	Bystrany	3
33.	Dolný Spiš	ZŠ s MŠ	Harichovce	6
9.	Horný Spiš	Súkromná ZUŠ Štúrova 3	Stará Ľubovňa	3
10.	Horný Spiš	ZŠ	Toporec	3
11.	Horný Spiš	ZŠ sv. Cyria a Metoda	Stará Ľubovňa	6
30.	Horný Spiš	ZŠ s MŠ	Vyšné Ružbachy	3
12.	Liptov	SZŠ M. T. Schererovej	Ružomberok	2
13.	Liptov	ZŠ	Kvačany	2
14.	Liptov	ZŠ sv. Vincenta	Ružomberok	2
15.	Orava	Spojená škola Hattalová 471	Nižná	3
16.	Orava	ZŠ a MŠ	Novoť	14
17.	Orava	ZŠ s MŠ	Klin	3
18.	Orava	ZŠ s MŠ Jána Vojtaššáka	Zakamenné	2
19.	Orava	CZŠ sv. apoštola Pavla	Sihelne	2
20.	Orava	ZŠ	Bobrov	1
21.	Orava	CZŠ	Námestovo	5
22.	Orava	ZŠ Rudolfa Dilonga	Trstená	2
32.	Orava	ZŠ s MŠ	Lomná	7
35.	Orava	Spojená škola SUŠ	Nižná	1
23.	Podtatranský	ZUŠ Dr. Daniela Fischera	Kežmarok	3
24.	Podtatranský	ZŠ s MŠ	Vydrník	6
25.	Podtatranský	Spojená škola (Praktická škola)	Poprad	3
26.	Podtatranský	Cirkevná spojená škola, ZUŠ J. Silana	Poprad	5
27.	Podtatranský	ZŠ s MŠ sv. Kríža	Kežmarok	9
28.	Podtatranský	ZŠ	Vrbov	10
31.	Podtatranský	ZŠ Komenskeho ul.	Svit	6
34.	Podtatranský	ZŠ Daniela Fischera	Kežmarok	10
36.	Podtatranský	ZŠ Nižná Brána	Kežmarok	12
		SPOLU		175

Mená víťazov za jednotlivé kategórie uvádza nasledujúca tabuľka. Výtvarné práce sú vo foto-galérii na našej www.dkuspis.sk.

Kategória	B.	Meno a priezvisko	Názov školy	Názov práce
1. / 1. miesto	10	Adam Urbanský	ZŠ s MŠ sv. Cyrila a Metoda Stará Ľubovňa	Daniel v jame levovej
1. / 2. miesto	9	Daniel Libiak	ZŠ s MŠ sv. Kríža, Kežmarok	Samson zápasí s levom
1. / 3. miesto	8	Timko Marhefka	ZŠ s MŠ sv. Kríža, Kežmarok	Záchrana troch mládencov
2. / 1. miesto	10	Daniel Jakubiak II. C	ZŠ s MŠ Novot'	V ohnivej peci
2. / 2. miesto	9	Mária Matfiakova II. roč.	ZŠ sv. Cyrila a Metoda Stará Ľubovňa	Samson a Dalila
2. / 3. miesto	8	Anna Voščeková II. A	ZŠ Štefana Mnoheľa Poprad	Daniel v jame levovej
3. / 1. miesto	10	Miroslav Vengrín IV. B	ZŠ s MŠ Novot'	Daniel v jame levovej
3. / 2. miesto	9	Štefan Kroščen II. A	ZŠ s MŠ Vydrník	Samsonov zápas s levom
3. / 3. miesto	8	Jana Fiasová III. roč.	ZŠ Toporec	Gedeon si vyberá bojovníkov
3. /cena poroty	7	Matúš Kocúr IV. B	ZŠ s MŠ Novot'	Boh ochraňuje Daniela
3. /cena poroty	7	Michaela Serdelová IV. B	ZŠ s MŠ Novot'	Danielovi priatelia aj nepriatelia
3. /cena poroty	7	Adela Kučkovská, IV. A	ZŠ Dr. Daniela Fischera Kežmarok	Traja mládenci v ohnivej peci
4. / 1. miesto	10	Eva Kovalčíková VI.A	ZŠ s MŠ Novot'	V ohnivej peci
4. / 2. miesto	9	Katarína Kavuličová V. roč.	ZŠ Spišský Hrušov	Podriadte sa Bohu, vzoprite sa diablu
4. / 3. miesto	8	Matúš Novák VI. roč.	ZŠ sv. Cyrila a Metoda Spišská Nová Ves	Baltazárová hostina
4. / cena poroty	7	Anna Mária Jendrejáková VI.C	ZŠ Dr. Daniela Fischera Kežmarok	Bodliak, oliva, vinič, figovník
4. /cena poroty	7	Enriko Koterba VI. B	ZŠ Školská 3 Spišské Podhradie	Samson
5. / 1. miesto	10	Jana Bulvasňáková VIII. A	ZŠ s MŠ Novot'	Samson a Dalila
5. / 2. miesto	9	Samuel Mačák, VII. A	ZŠ Školská Spišské Podhradie	Daniel v jame levovej
5. / 3. miesto	8	Daniel Rerko IX. A	ZŠ Povýšenia sv. Kríža Smižany	Oslobodenie Onezima
5. / cena poroty	7	Ivana Kelnerová VII. B	ZŠ Dr. Daniela Fischera Kežmarok	Bodliak - kráľ
5. /cena poroty	7	Matúš Šustek, VII.B	ZŠ s MŠ Novot'	V jame levovej
5. / cena poroty	7	Vanda Ferenčuchová VII.B	ZŠ Školská, Spišské Podhradie	Samson
7. / 1. miesto	10	Dávid Javorský V.E	ZUŠ Dr. Daniela Fischera Kežmarok	Traja mládenci v ohnivej peci
7. / 2. miesto	9	Zuzana Oprendeková II.A	ZUŠ Janka Silana, Poprad	Pánov anjel a traja mládenci v ohnivej peci
7. / 3. miesto	8	Stanislava Orlovská II. roč.	SZUŠ Stará Ľubovňa	Joatamová bájka – bodliak kráľom
8. / 1. miesto	10	Veronika Kľúčiková, II..Au	Spojená škola, Nižná	Jeho sila
9. A / 1.miesto	10	Katarína Urbanová III. roč.	Spojená škola, (Praktická škola) Poprad	Jakubov list – súlad medzi slovami a skutkami

9.A / 2. miesto	9	Dalibor Kroščen IV. roč.	Špeciálna trieda ZŠ, Vydrník	Samsonov zápas s levom
9.A / 3. miesto	8	Marek Berky IX. C	ZŠ Komenského Sp. Vlasy	Kráľovstvá sveta
9. A / cena poroty	7	Patrik Berky IX. C	ZŠ Komenského Sp. Vlasy	Skúška pred bojom

ODBORNÝ PORADCA

VERBÁLNA A NEVERBÁLNA KOMUNIKÁCIA MEDZI UČITEĽOM A ŽIAKOM

Jednou zo základných zložiek interakcie medzi učiteľom a žiakmi vo vyučovacom procese je kvalita verbálnej a neverbálnej komunikácie. Nerozumie sa ňou iba obsahová kvalita podávaného učiva vzhľadom na ciele.

Vzbudiť záujem u žiakov a zabezpečiť kvalitu a úroveň interakcie znamená, že učiteľ komunikuje aj neverbálne. Neverbálne prostriedky napomáhajú vyjadrovať postoje a prežívanie v danom okamihu. Tým sa vytvárajú a regulujú medziľudské vzťahy. Zároveň sa podporuje a dopĺňa i verbálna komunikácia.

Verbálna komunikácia umožňuje nielen komunikovať, myslieť, ale aj ovplyvňovať seba a iných. Znamená vyjadriť slovami určitú myšlienku. Hovoriť znamená poskytovať nové informácie. Verbálna komunikácia zahŕňa to, čo si jedinci navzájom oznamujú slovami. Informačná hodnota slov je vysoká. Prostredníctvom nich rozprávame, vysvetľujeme, získavame, presviedčame, motivujeme a povzbudzujeme. Využívame nasledovné slovné prejavy: monológ, dialóg, konverzáciu a konzultáciu. Rečový prejav by mal byť zrozumiteľný a výstižný. Ideálne sú kratšie vety. Preto nie je vhodné, ak učiteľ číta ťažko pochopiteľné výklady z pripraveného textu, pričom vety sú náročne formulované do niekoľkých súvetí.

Úlohou učiteľa je viesť i žiakov ku komunikačným kompetenciám (neverbálnym a verbálnym). Významnú úlohu pri komunikácii zohrávajú otázky. Aby splnili účel, mali by byť zrozumiteľné, jasné a jednoducho formulované. Po každej položenej otázke počkáme na odpoveď a až potom sa pýtame ďalej. Učiteľ by mal klásť i otvorené otázky, ktoré vyžadujú odpoveď viacerých viet, napr. ako skončil príbeh o..., čo je v uvedenom príbehu dôležité a prečo, atď. Výhodou otvorených otázok je, že umožňuje povedať viac, dáva možnosť naformulovať myšlienkové pochody a pocity. Pri zatvorených otázkach učiteľ nemôže dostatočne rozvíjať komunikačné schopnosti.

Počas odpovede žiakov sa učiteľ snaží aktívne počúvať, čo znamená viac, ako len vnímať vyslovené slová. Počúva sluchom, zrakom ale i srdcom, čo umožňuje naplňovať afektívne ciele vyučovacieho procesu.

Na záver môžeme povedať, že znalosť neverbálnej a správnej verbálnej komunikácie umožňuje zvýšenie efektivity vyučovacieho procesu, sebahodnotenia žiakov a psychosociálnej klímy v triede.

-ks-

HUDBA VO VYUČOVANÍ

„Kto spieva, dvakrát sa modlí“, povedal sv. Augustín. Naši predkovia pokladali hudbu za niečo „božské“. Zvlášť liturgický spev predstavoval krásu harmónie neba na oslavu Trojjedného Boha.

V súčasnosti sa často stráca zmysel pre hudobné prvky vo vyučovaní. Možno ich rozdeliť na tri základné oblasti, ktoré je potrebné prepájať na vyučovací cieľ v korelácii s obsahovým

štandardom tém a podtém. Jedná sa o využívanie liturgickej hudby a textov, súčasných duchovných piesní a využívanie hudobných nástrojov. Každá oblasť má svoju metodológiu, ktorá je zapracovaná v nových metodických príručkách.

Z hudobných nástrojov možno uprednostniť využívanie Orffových nástrojov, pri ktorých sa nevyžaduje znalosť nôt ani špeciálna zručnosť hry. Učiteľ umožňuje žiakom vyjadriť sa pomocou týchto nástrojov, koncentruje pozornosť žiakov, podporujú tvorivosť a zážitkové učenie.

Ťažiskom vo vyučovaní by mala ostať pieseň s textom, ktorý približuje vyučovaciu tému. Je dôležité takéto texty používať formou vypočutia nahrávok alebo aktívnym spevom. Spev vytvára jednotu, formuje a obohacuje spoločenstvo žiakov.

Tretou, najnáročnejšou oblasťou je liturgická hudba a liturgické spevy. Od učiteľa sa predpokladá, aby veľmi citlivo a jasne vložil do vyučovania tieto prvky, ktoré sú pre žiakov mnohokrát málo zrozumiteľné a náročné.

-ks-

LAICI A HNUTIA V CIRKVI

Pápež Ján Pavol II. napísal vo svojej apoštolskej exhortácii *Christifideles laici*: „Spolu s kňazmi a rehoľníkmi vytvárajú laici jeden Boží ľud a Kristovo telo.“ A dopĺňa o laikoch: „Každý laik si musí vždy byť vedomý, že je "členom Cirkvi", ktorému bola zverená originálna, nenahraditeľná a neprenosná úloha, ktorú musí splňať pre dobro všetkých.“

Dôležitou kapitolou v dejinách Cirkvi počas pontifikátu Jána Pavla II. bol rozmach hnutí a spoločenstiev v Cirkvi. V roku 1998 sa uskutočnilo prvé stretnutie hnutí a nových spoločenstiev s pápežom. Počtom vzrástlo Hnutie focoláre, Neokatechumenátna cesta, *Comunione e Liberazione*, *Viera a Svetlo*.

Medzi hnutiami a inštitucionálnou cirkvou dochádzalo k rôznym nezrovnalostiam. Podľa Sv. Otca, napätie, ktoré vzniká je napätím prirodzeným. „Všetko, čo je nové a nečakané... prináša niekedy rozvrat, vedie k „predsudkom a výhradám“ zo strany niektorých inštitucionálnych predstaviteľov a k „dohadom a excesom“ v niektorých hnutiach.“ Ján Pavol II. však toto všetko chápal ako „skúšobné obdobie“, v ktorom biskupi v spojení s pápežom rozlišujú, či ide skutočne o dary Ducha Svätého. Podľa neho však už teraz začína „nové obdobie“, v ktorom hnutia obnovy dajú Cirkvi „zrelé plody spojenia a horlivosti“ a inštitucionálna cirkev sa obnoví naozajstným kresťanským životom týchto hnutí. Tieto hnutia a spoločenstvá nie sú tradičnými rehoľami ani náboženskými spoločnosťami. Sú v nich totiž často muži aj ženy, ktorí hoci zložili sľub celibátu, naďalej navštevujú svoje civilné zamestnania.

V rámci Cirkvi sa ponúkajú rôzne služby, funkcie, úrady a formy privádzania ku kresťanskému životu. V poslednej dobe badať veľký rozvoj cirkevných hnutí. „Keď sa pokorne zapoja do života miestnych cirkví a sú biskupmi a kňazmi srdečne prijaté do diecéznych a farských štruktúr, predstavujú tieto hnutia ozajstný Boží dar pre novoevanjelizáciu a pre misijnú prácu vo vlastnom zmysle slova.“ V apoštolskom liste *Christifideles laici* rozoberá pápež aj kritéria cirkevности pre laické združenia. Jedným z rozlišovacích kritérií je: „Zosúladenie s apoštolským zameraním Cirkvi, na ktorom sa podieľajú, totiž "evanjelizovanie a posvätenie ľudí..., kresťanské formovanie ich svedomia ako aj prenikanie rozličných spoločenstiev a prostredí Duchom Evanjelia".“

V tomto zmysle sa musí od všetkých foriem laických zoskupení a od každého jedného z nich požadovať misionársky elán, ktorý z nich robí stále viac subjekty novej evanjelizácie.

Ázijská synoda uznala úlohu hnutí obnovy pri budovaní vospolnosti, keď ponúkajú hlbšiu skúsenosť Boha prostredníctvom viery a sviatostí, ako aj podnecovaním životného obrátenia. V novej evanjelizácii dospelých vydvihol pápež počas príhovory na Anjel Pána cirkevné hnutie *Cursillos de Cristiandad*, ktoré začalo svoju činnosť pred päťdesiatimi rokmi v Španielsku. Tento Kristov odkaz je prezentovaný intenzívnou duchovnou skúsenosťou, ktorá im umožňu-

je znovuobjaviť krásu stretnutia Krista a príslušnosti v Cirkvi. Pri inej príležitosti poďakoval kňazom, seminaristom a laickým veriacim z Neokatechumenátnej cesty za ich veľkorysý záväzok novej evanjelizácii.

Hnutia nie je možné nejako nariaďovať alebo zavádzať podľa nejakej úradnej moci. Hnutia by mali byť darom a prínosom pre Cirkve v dnešnej dobe.

- mm -

Desať zásad pre bezpečnú prácu detí s internetom

1. Nedávaj nikomu adresu ani telefón! Nevieš, kto sa skrýva za obrazovkou počítača.
2. Neposielaj nikomu cez internet svoju fotografiu, nehovor o svojom veku.
3. Udržuj heslo svojej internetovej schránky v tajnosti, neprezrad' ho ani kamarátovi.
4. Nikdy neodpovedaj na neslušné, hrubé alebo vulgárne emaily.
5. Nedohaduj si schôdzku cez internet, ak o tom nevie niektorý z tvojich rodičov.
6. Ak ťa nejaký obrázok alebo email šokuje, čo najskôr opusti webovú stránku.
7. Zver sa dospelému, ak ťa internet vydesí, alebo privedie do rozpakov.
8. Nedaj šancu počítačovým vírusom. Neotváraj prílohu správy, ktorá prišla z neznámej adresy.
9. Never každej informácii, ktorú nájdeš na internete.
10. Nezabudni: opatrný internetový surfer je inteligentný surfer.

- mm -

AKO AKTIVIZOVAŤ

VNÍMAŤ TICHU

Jedného mnícha, ponoreného do vnútorného života, sa pýtali, ako môže byť napriek toľkým povinnostiam vždy tak sústredený.

„Ako žiješ svoj život, že si taký kľudný a pokojný?“

Mních odpovedal:

„Ak stojím, tak stojím, ak idem, tak idem,
ak sedím, tak sedím, ak spím, tak spím,
ak jem, tak jem, ak pijem, tak pijem,
ak mlčím, tak mlčím, ak sa pozerám, tak sa pozerám,
ak čítam, tak čítam, ak pracujem, tak pracujem,
ak sa modlím, tak sa modlím...“

Na to ho prerušili a namietali:

„Ale to predsa robíme tiež. Čo teda robíš navyše, aké je to tajomstvo tvojho života?“

Mních povedal:

„Nie, to práve nerobíte: ak stojíte, už chcete bežať,
ak niekam idete, už by ste tam chceli byť,
ak sedíte, už by ste chceli vyskakovať,
ešte len zaspávate a už rozmýšľate nad tým, čo budete robiť po prebudení,
ak jete, rýchlo chcete byť najedení, ak pijete, ani si to neuvedomujete,
ak hovoríte, hneď si aj odpovedáte,
ak mlčíte, nie ste na to sústredení,
ak počúvate, už premýšľate nad tým, kedy budete môcť prerušiť počúvanie,
ak sa modlíte, už by ste chceli skončiť a tak ste ďaleko od Boha...“ (*stará legenda*)

Učiteľ nechá ticho... Potom pokračuje v zamyslení:

Byť ticho je nudné?

Keď si dospeli rozprávajú a deti musia stáť vedľa a počúvať, to je naozaj nudné.

Keď sa v škole práve deje niečo úplne skvelé a zaujímavé, a človek napriek tomu musí byť ticho, je to neznesiteľné...

Keď sedíme v čakárni u zubára a nesmieme byť hluční, zdá sa nám, ako by každá minúta trvala celú večnosť....

Byť ticho môže byť krásne!

Ved' je príjemné, keď ...

... hluk nejakého prístroja (vysávača, mixéra...) konečne prestane!

... malý súrodeneц konečne prestane plakať...!

... po hlučnej hádke zasa zavládne pohoda a pokoj!

... prechádzame prírodou a vnímame jemné zvuky - spev vtákov, žblnkot potoka, šum vetra!

Rozhovor so žiakmi:

Kedy potrebujete ticho? Kedy vám ticho robí dobre?

Príbeh

Monika má tiež rada ticho i napriek tomu, že je skutočne ako uragán. Kamarátky ju volajú Monča. Niekedy je taká divoká, že jej mamička sa neudrží a skríkne na ňu: „Ty si zase ako z divokých vajec!“ Monika sa najradšej hráva na naháňačku a na schovávačku, rada jazdí na kolieskových korčuliach a na bicykli, miluje všetky loptové hry, rada lezie po stromoch a behá ako o závod. Niekedy súťaží s kamarátmi v behu okolo parku – ako jediné dievča v ulici!

A občas sa tiež stane, že si s niektorým z nich poriadne vojdú do vlasov...

Jej mamička to síce ešte nevidela, ale stará pani Nová, ktorá býva v dome na rohu a večne sa pozerá z okna, o tom už niekoľkokrát rozprávala v obchode.

„Pán Starý,“ sťažuje sa neustále, „povedzte mi, ako mám počas poludnia kľudne oddychovať, keď ta malá nevychovaná dievčina večne kričí pod mojím oknom! A navyše, chová sa ako najväčší uličník!“

A pán Starý súhlasne potrasie hlavou. Trpezlivo počúva všetkých svojich zákazníkov, dokonca i pre deti má vždy chvíľku, aby ich vypočul, čo bolo nové v škole, ako je vonku krásne a podobné dôležité veci.

„Do videnia, pani, Nová,“ lúči sa pán Starý. „Nerušný odpočinok!“

Monika prišla zo školy domov. Tak čo bolo dnes nové: najprv sa Peter s Marekom pohádali, potom sa do toho zamiešal i Tomáš, a keď Monika chcela vojsť do triedy, pristál jej na hlave Petrov športový vak, ktorý pôvodne mieril na Marka. A potom sa ešte pomerne hlasno a dlho rozčuľovala pani učiteľka...

Na hodine pracovnej výchovy si Lenka tak dlho požičala Mončine nožnice, až pani učiteľka povedala: „Monika, prestaň už konečne s tým hovorením!“ pre dnešok toho má Monika skutočne dosť.

Je rada, že je konečne doma. Až na to, že jej veľký brat si púšťa čo najhlasnejšie hudbu, ktorá sa Monike ani nepáči. To ešte chýbalo!

„Monika, kde si – obed je na stole!“ volá mamička.

Ach nie, knedlíky – tie Monika vôbec nemá rada.

Po obede si potrebuje Monika chvíľu vydýchnuť. Hor sa do záhrady! Tam stojí jej najobľúbenejší strom.

Monika vylezie na hore do jeho koruny. Pohodlne sadne na konár, slnko jej svieti do tváre, je to príjemné. Jemný vánok si pohráva s jej vlasmi, okolo je krásny pokoj a kľud.

Na kroví vedľa stromu sedí vtáčik a spokojne cvrliká. Monika ho počúva – ten teda krásne spieva!

A aký je farebný – sivý, modrý, žltý – to bude určite sýkorka, aspoň to hovorí mamička, keď spolu v zime pozorovali vtáčikov v kŕmidle.

Sýkorka dospieval a zobáčikom si začala načechrávať perie. Monika sa hlboko nadýchne, vychutnáva si kľud a ticho záhrady. Občas, ako napríklad dnes, to má rada, robí jej to vyslovene dobre.

Až keď si všimne, že slnko sa schovalo za veľký dom na konci záhrady, zlezie dole a ide späť domov.

Nájsť pokoj a ticho je niekedy ťažké. A vyzerá to, že najťažšie je to práve vtedy, keď to najviac potrebujeme. Aby sme to predsa len dosiahli, pomôžu nám tri naše ľudské zmysly.

Tri predpoklady pre vnímanie ticha

1. počúvať

Niekedy je okolo nás taký hluk, že už nie sme schopní počúvať slabšie zvuky.

- Keď potrebujete pokoj, nájdite si nejaké tiché miesto a snažte sa počúvať i tie najtichšie zvuky: vzdialené štebotanie vtákov, šum vetra, zvuk dažďových kvapiek, zurčanie potôčika, šumenie stromov...

Je jedno, či budete doma alebo vonku – všade sa ponúka rada možností. Budete prekvapení, čo všetko môže človek počúvať, keď sa úplne stíši. Môžete to skúsiť i vo dvojiciach a potom si rozprávajte, čo všetko ste v ticho počuli.

- Existuje celý rad nahrávok s kludnou hudbou, pri jej počúvaní sa dobre uvoľníte. Je jedno, či budete iba počúvať hudbu alebo si pritom budete kresliť či sa budete hrať. V každom prípade sa budete cítiť lepšie.

2. pozerat' sa

- V každom ročnom období nájdete v prírode celý rad vecí, ktoré vás zaujmú a upokoja: v zime ľadové kvety na okne a snehové vločky, na jar a v lete kvety, rastliny, stromy, zvieratá, oblaky... Existuje toľko vecí, ktoré môžeme oceniť v pokoji a tichu.

- Zapáľte si sviecu. Keď sa zahľadíte do jej mihotavého plameňa, pocítite, ako sa vo vás rozhostí pokoj. Ten pohľad bude zvlášť krásny, keď bude všade okolo tma a svetlo bude vydávať iba vaša sviečka. A teraz budete sa vedieť aj pokojne pomodliť.

3. vnímať

- Pohodlne sa posad'te alebo ľahnite. Pokúste sa vnímať svoj dych. Ako sa cítite, keď vzduch prúdi do vášho tela a zase von? Je to tiež jedna z možností, ako sa upokojiť. Proste sa iba sústreďte na svoje telo, na svoj dych. Pokúste sa uvedomiť si svoje ruky a nohy, ramená a chrbát, tep srdca.

- Môžete tiež vziať do dlane napríklad hladký kameň alebo iný predmet. Zatvorte oči a pomaly po ňom prechádzajte prstami. Snažte sa uvedomiť si jeho tvar a povrch, premýšľajte o tom, kde ste ho našli, aká je jeho farba, ako na vás pôsobí. Uvidíte, ako pokojne sa budete cítiť!

Prečo majú kresťania snahu stíšiť sa pred modlitbou, pred meditáciou? Pretože ticho pomáha prežívať prítomnosť, sústrediť sa, odovzdať svoj život Bohu. To je počiatok a cieľ modlitby – **byť pred Bohom.**

-ks-

PREHLBUJÚCA HODINA VO VYUČOVANÍ NÁBOŽENSTVA

Téma: Ponúka nám Boh znamenia v každodennom živote?

Cieľ:

KC: Zdôvodniť dôležitosť vnímania znamení

Vnímať očami viery skutočnosť znamení v každodennom živote

AC: Oceniť hodnotu byť vnímavým na Božie znamenia

Pomôcky: sivý papier, kartičky A 4, A 2, malé kartičky i kruhy z farebného papiera, farebné ceruzky, Sväté písmo (Sdc 6,12-13; Mk 6,1-3; Mk 9,21-26; Mt 8,5-10), lepidlo

Metódy: rozhovor, skupinová práca, práca s textom

ÚVOD

1. Motivácia

Na dnešnej hodine sa zoznámime s postavou Starého zákona Gedeonom. Bol to sudca a jeho otázky, ktoré kládol Bohu boli možno podobné, ako kladieme my dnes. Budeme uvažovať nad tým, aké znamenia Pán Boh dáva dnes, ako ich vnímame a prečo tak málo vidíme znamenia.

HLAVNÁ ČASŤ

1. Čítanie textu Svätého písma Sdc 6,12-18

Učiteľ rozdá žiakom text o povolání Gedeona. Text prečíta učiteľ alebo ho môžu prečítať žiaci.

2. Rozhovor

Učiteľ na základe nižšie uvedených otázok rozvíja so žiakmi krátky rozhovor:

Prečo dnes nie sú také znamenia ako sme čítali v uvedenom texte?

Môžeme nájsť aj v našom živote podobné znamenia?

3. Individuálna práca žiakov

Každý žiak dostane dve kartičky v rôznych farbách. Úlohou je:

- na červenú kartičku napísať situáciu, o ktorej žiak počul a ktorú považuje za „znamenie“.
- na žltú kartičku napísať, o aké znamenie by chcel prosiť v najbližšom čase.

Po ukončení práce kartičky žiaci odložia.

Činnosť ukončí učiteľ otázkou, či Boh môže dávať znamenia i dnes a v našom živote? Ak môže, teda mali by sme o ne i prosiť.

4. Práca v skupinách

Učiteľ rozdelí žiakov do menších skupín (3 – 5). Na viditeľnom mieste pripevní sivý papier. Skupiny dostanú nasledovné texty Svätého písma (ak je viac skupín ako tri, môžu mať i dve skupiny rovnaký text) – Mk 6,1-3.5-6; Mt 8,5-10; Mk 9,21-26.

Jednotlivé skupiny dostanú papier A4 s otázkou:

Aký je vzťah Nazaretčanov k Ježišovi?

Aký je vzťah stotníka k Ježišovi?

Aký je vzťah otca k Ježišovi?

Každá skupina píše odpoveď na papier a po ukončení práce pripevní papier na viditeľné miesto na tabuli.

Nasleduje tematické zhrnutie: každá skupina prečíta odpovede na svoju otázku.

Učiteľ vyzve žiakov, aby teraz zhodnotili svoju odpoveď, ktorú zapísali na žltú kartičku. Znovu si ju prečítajú.

Na tabuľu učiteľ nakreslí škálu 1 – 10. Číslo jedna znamená, chýba mi viera, číslo päť – Boh môže dávať znamenia, ale zatiaľ ich nevnímam vo svojom živote, číslo 10 – Boh môže činiť znamenia a ja ich vnímam vo svojom živote.

Každý žiak si potom vezme jeden farebný krúžok a pripevní ho tam, kde sa podľa škály postojovo nachádza.

ZÁVER

1. Zhrnutie

Boh dáva znamenia, je však na nás, ako ich vnímame. Vnímať znamenia je pre nás dôležité, je to pre naše dobro, hoci mnohé situácie nechápeme, a často sú pre nás tajomstvom.

2. Modlitba

Učiteľ vyzve žiakov, aby formou osobnej modlitby poďakovali za to, že Boh nám dáva znamenia a zároveň poprosili o silu vnímať znamenia čias.

- ks -

HODNOTENIE KLÚČOVÝCH KOMPETENCIÍ ŽIAKOV

Školský rok značne pokročil a čo nevidieť bude minulosťou. Čas, ktorý nám boli zverené deti, žiaci, študenti sa kráti ... Čas, ktorý sme mali na odovzdávanie vedomostí, formovanie postojov a na dosiahnutie cieľov stanovených vzdelávacím programom pre predmet náboženská výchova a predovšetkým čas, ktorým sme pripravovali srdcia žiakov na pôsobenie a účinkovanie Ducha Svätého sa v tomto školskom roku naplnila...

Kým zaznie posledné tohtoročné zvonenie, chceme Vám ponúknuť niekoľko aktivít, pomocou ktorých si môžete overiť, či žiaci získali stanovené kompetencie.

Cieľom týchto aktivít je pomôcť žiakom objaviť svoje pokroky a prínos z toho, čo sa naučili. Uvedené námety pomáhajú rozvíjať kompetencie: komunikačné, sociálne, interpersonálne, existenciálne, k učeniu sa a kompetenciu riešiť problémy..

1. aktivita: Viem viac a som lepší?

Úloha pre žiakov: Napísať krátku úvahu, viesť diskusiu.

Zamyslieť sa v čom som sa, v určitom predmete (pre nás v NV) zlepšil, pokročil, aké vedomosti získal, čo nové sa dozvedel, čo objavil, čo užitočné som si osvojil...

2. aktivita: Môj obľúbený predmet

Úloha pre žiakov: Napísať krátku úvahu, viesť diskusiu.

Zamyslieť sa, mám svoj obľúbený predmet? Ktorý to je? Odhaliť, čo ma na tomto predmete priťahuje, od kedy, kto alebo čo to spôsobilo, kedy som si to uvedomil... Upozorníme, že nehodnotíme učiteľa, ale hľadáme a objavujeme svoje talenty, dary, predpoklady, záujmy, ktoré má vedú k niečomu...

3. aktivita: List rodičom

Úloha pre žiakov: Formou listu rodičom napísať návod, ako by mi najvhodnejšie mohli rodičia pomôcť a podporovať ma v domácej príprave, aké rady, pokyny by mali dávať, čo od nich očakávam, čo mi pomáha, posúva ma ďalej, čo sa mi nepáči. Text bude obsahovať jasné inštrukcie, aby výsledok - učenie – bolo čo najlepšie, aby som sa rád učil, rád chodil do školy.

4. aktivita: **Problém, ktorý som zvládol**

Úloha pre žiakov: Prerozprávať svoj doterajší najväčší problém, ktorý som zvládol (problém, ktorý som musel riešiť a vyriešil som v tomto školskom roku). Porozprávaj podstatu problému, aké spôsoby riešenia ťa napadli, ako ti radili rodičia, kamaráti, ako si ho riešil ty sám, ktorý bol správny, a prečo. Čo bolo najťažšie urobiť? Ako si sa cítil? Čo ti dala táto skúsenosť? O čo si bohatší?

5. aktivita: **Povolanie o ktorom snívam...**

Úloha pre žiakov: Z kalendárov, časopisov, internetu vyhľadať obrázky, ktoré charakterizujú vysnívané povolanie a vytvoriť koláž. V triede usporiadať diskusiu, pri ktorej žiaci prestavia povolanie, o ktorom premýšľajú a uvažujú. Poukázať na výhody a nevýhody uvedených povolání, vyjadriť sa, čím toto povolanie žiakov osobne zaujalo, prečo by ho chceli v budúcnosti robiť, čoho sa musia vzdať, čo nové sa ešte potrebujú naučiť a zvládnuť.

6. aktivita: **Môj hrdina**

Úloha pre žiakov: Napísať list tomu, koho považujem za hrdinu (kamarátovi, vedcovi, učiteľovi, hercovi, kňazovi, otcovi, mame, lekárovi). Uviesť vlastnosti, kvôli ktorým ho obdivujem, čo si u neho najviac cením, v čom je pre mňa príkladom. Žiaci môžu oceniť určitý postoj, ktorý ich zaujal v konkrétnej situácii a vyjadriť túžbu konať podobne, zastať sa pravdy, čo je potrebné urobiť a ako to môžu dokázať...

*Spracovala Božena Nemčíková podľa B. H. Čechová:
Nápady pre rozvoj a hodnotenie kľúčových kompetencií žiakov*

RÔZNE NÁMETY PRE FARSKÚ KATECHÉZU

Sviatosť kňazstva – dopĺňovačka

Ludia sú si pred Bohom, ale každý je povolaný k inej službe. Viera nám hovorí, ako veľmi je dôležitá služba. Kňaz stojí medzi a ľuďmi ako prostredník spásy vedie ich k životu. Keď Boh uzavrel s Izraelom zmluvu, ustanovil aj kňazstvo. Veľkňazom sa stal Mojžišov brat a Áronovi synovia Všetci boli do svojho úradu vysvätení špeciálnym obradom. Ježiš staré kňazstvo zrušil a ustanovil nové kňazstvo. Sám sa stal jediným a večným

„Pretože máme mocného veľkňaza, ktorý vystúpil až pred Božiu tvár, Ježiša, Syna Božieho, držíme sa toho, čo vyznávame.“ (Hebrejom 4,14).

1. Všeobecné kňazstvo: Krstom sme sa stali Ježiša Krista, a tak máme podiel na Jeho kňazstve (posväcujúcej moci). Apoštol Peter hovorí: „Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské svätý národ.“ (1Petrov 2,9)
2. Služobné kňazstvo: Ježiš dal apoštolom sláviť obetu Novej Zmluvy a udeľovať sviatosti a chcel, aby sa táto moc v Cirkvi až do konca sveta. V Cirkvi sú tri posväcujúce služby biskupská, kňazská a Jednotlivci sú vysvätení zvláštnym obradom rúk biskupa.

Biskupi sú:

Nástupcovia
Hlavná úloha je hlásať
Riadia miestnu cirkev alebo
Udržujú spojenie a jednotu s nástupcom apoštola Petra
Udeľujú sviatosti.

Kňazi:

Majú neúplnú kňazskú moc a sú podriadení
Vysluhujú sviatosť zmierenia, Eucharistiu, udeľujú chorých, výnimočne birmujú.

Diakoni:

Môžu krstiť, pochovávať, kázať, vyučovať, rozdávať , asistovať pri cirkevných sobášoch, požehnávať, nosiť umierajúcim sväté , udeľovať sväteniny, riadiť charitatívnu činnosť.

Čo znamená byť kresťanom?

(malé zamyslenie na každý deň)

- vedieť dať každému prednosť
- vedieť si niečo odoprieť
- navštíviť chorého
- nikoho nezosmiešňovať
- nemať prvé a posledné slovo
- urobiť si čas seba, partnera a pre deti
- ospravedlniť sa za svoju chybu
- nájsť si čas pre dobrú knihu
- čítať Sväté písmo
- nezbožňovať televíziu a internet
- nepretvarovať sa
- nehazardovať so svojím zdravím
- neospravedlňovať svoje chyby
- nemárniť čas
- tešiť sa s darom a deliť sa s nim
- premýšľať o zmysle a celi života
- neísť druhým na nervy
- nepodliehať predsudkom
- nepovažovať klamstvo z núdze za samozrejmosť
- nezbavovať členov rodiny odvahy
- vedieť ďakovať Bohu za každý deň

Osemsmerovka - Sviatosti

SVIATOSTI
ZNAMENIA
MATÉRIA
FORMA
BIRMOVANIE
MANŽELSTVO
SPOVEĎ
ZMIERENIE
KRISTUS
KŇAZSTVO
MILOŠŤ
POMAZANIE
VIERA

S	K	Ň	A	Z	S	T	V	O	Z
O	V	T	S	L	E	Ž	N	A	M
K	R	I	S	Y	U	S	V	I	I
E	Z	N	A	M	E	N	I	A	E
A	I	R	É	T	A	M	R	M	R
U	N	Ď	E	V	O	P	S	R	E
I	E	M	I	L	O	S	Ť	O	N
L	E	V	I	E	R	A	T	F	I
N	P	O	M	A	Z	A	N	I	E
E	I	N	A	V	O	M	R	I	B

-mm-

ODPORÚČAME

2 DVD - Nové víno

Prednášky, workshopy a modlitby z 3. ročníka konferencie pre vedúcich modlitbových spoločenstiev, skupín a ich pomocníkov, ktorá sa konala 7. novembra 2009 v Ružomberku.

Možnosť objednať: <http://www.shopa.chps.sk/>

Áno, je to ON

CD s piesňami pre katechézu Rómov.

Možnosť objednať: <http://luxshop.lux.sk/>

PONÚKAME

Judit Fogassy SDSH: PRÍRUČKA KATECHUMENÁTNEJ KATECHÉZY

Príručka obsahuje teoretické a praktické prvky katechumenátnej katechézy. Ponúka stručný prehľad dejín katechumenátu, podstatu, štruktúru, cieľové skupiny, teologické a pastoračné pozadie katechumenátu. Poslednú časť príručky tvorí návrh metód.

Cena 2,49 €

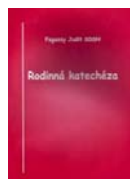
Judit Fogassy SDSH: PRÍRUČKA KATECHÉTU

Príručka je pomôckou pre katechéta pri organizačnej príprave na katechézu, ponúka aj praktické metódy, pričom autorka vychádza z požiadaviek cirkevných dokumentov, ktoré vyzývajú k obráteniu, k obnove a výchovnej evanjelizácii.

Cena 2,30 €

Judit Fogassy SDSH: RODINNÁ KATECHÉZA

Publikácia pozostáva z 3 častí. Prvá časť je venovaná katechétovi – vedúcim. Načrtáva vypracovanie 16 tém stretnutí. Podstatou je vytvoriť rodinné fórum, vždy brať ohľad na jednotu rodiny. Druhá časť sa zakladá na KKC. Pomocou 31 otázok podnecuje k spracovaniu jednotlivých tém. Témy umožňujú viesť dialóg. Tretia časť je ponukou materiálu pre formáciu rodinných katechétovi.

Cena 4,00 €

Katarína Mikulová: FRANTIŠEK, KTO SI

Zostavovateľka knihy chce čitateľov oboznámiť so životom sv. Františka trochu ináč. Jednoduchý literárny jazyk skrýva vnútornú hĺbku a je vhodný pre všetky vekové kategórie. Oboznámenie sa so životom sv. Františka môže byť ponukou i k tichej meditácii a konfrontácii postojov k rôznym životným situáciám. Do praktického života mladých ľudí ponúka vyzdvihnúť z prachu tie hodnoty, na ktoré sa v dnešnom svete často zabúda – obetavú lásku k Bohu a k bližným, jednoduchosť a nutnosť modlitby.

Cena 5,50 €

SVÄTÁ FAUSTÍNA – ilustrovaný životopis

Pomôcka pomáha priblížiť životopisný príbeh sv. Faustíny. Súčasťou životopisu je vystrihovačka - moderný kostol (Kostol Božieho milosrdenstva v Sp. Novej Vsi, sídlisko Západ). Vhodné pre 1. stupeň ZŠ.

Cena 1,50 €